

TOMARK
s.r.o.

VÝROČNÁ SPRÁVA
za rok 2013 II.

Prešov 2014

dlhodobých cieľov a zámerov spoločnosti - vybudovať modernú a konkurencieschopnú firmu. Prioritou je masívne investovanie do najmodernejších technológií a do rozvoja pracovnej sily.

1.2. Vlastnícka štruktúra

V roku po vzniku spoločnosti došlo k zmene v štruktúre vlastníkov spoločnosti. Jediný spoločník v roku 1998 previedol 30 %-nú časť svojho podielu na nového spoločníka, v roku 2002 pristúpil do spoločnosti ďalší spoločník.

Štruktúra spoločníkov v spoločnosti TOMARK, s.r.o.:

Spoločníci	podiel na ZI	hlasovacie práva
	%	%
Ing. Daniel TOMKO, st.	45	45
Ing. Daniel TOMKO, ml.	31	31
Mgr. Slávka LADEIRO-MARQUES	24	24
spolu	100	100

1.3 Organizačná štruktúra spoločnosti

Počas trvania spoločnosti sa organizačná štruktúra vyprofilovala do súčasnej podoby. Jej smer určoval v prvom rade výrobný program. Je rozdelená na tri hlavné útvary:

- **Úsek generálneho riaditeľa**, ktorému podlieha:
 - sekretariát GR
 - BOZP+PO - bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a protipožiarna ochrana
 - AKZ- autorizovaný koordinátor zvarovania
 - MK- manažér kvality
 - Controlling
 - Registratúrne stredisko
 - Úsek AERO
 - ÚRK - úsek riadenia kvality
 - VTÚ – výrobnotechnický úsek
 - EOÚ – ekonomicko-obchodný úsek
- **Úsek výroby**, ktorému podlieha :
 - sekretariát VTR
 - VDO - plánovanie výroby, kooperácie, medzisklad, evidencia miezd
 - údržba a nástrojareň,
 - prevádzka I. - technická príprava výroby, paletizácia
 - prevádzka II. – zvarovňa, obrobňa,
 - oddelenie TPV – technická príprava výroby
 - investície a správa majetku
- **Úsek ekonomicko-obchodný**, ktorému podlieha:
 - projekty
 - informačné systémy
 - oddelenie ľudských zdrojov

- ekonomické oddelenie
- obchodný úsek - oddelenie nákupu, oddelenie predaja, sklad vstupného materiálu a MTZ

1.4. Systém manažérstva kvality a certifikácia

Od roku 2011 je spoločnosť TOMARK, s.r.o. nositeľom certifikátu kvality STN EN ISO 9001:2009 a STN EN ISO 3834-2:2006. Certifikát je preverený, certifikovaný pre činnosti: výroba rámov pre úžitkové vozidlá, návesy a ostatný automobilový priemysel, výroba zváraných konštrukcií, presné delenie materiálu, výroba lietadiel Viper SD-4 a všetkých jeho variantov. Certifikačný proces zabezpečuje spoločnosť SGS UK Ltd. System & Services Certification, UK a obnovuje sa v pravidelných intervaloch.

Certifikáty č. SK 3834 – 041/2009 I. a č. SK 3834 – 072/2012 II. zahŕňajú predmet certifikácie: výroba kovových výrobkov, výroba motorových vozidiel a prívesov, výroby dopravných prostriedkov, pri ktorých sa vyžaduje tavné zváranie.

V roku 2013 sa nám podarilo obhájiť certifikáty STN EN ISO 9001:2009 a STN EN ISO 3834.

Okrem toho eviduje spoločnosť ďalšie certifikáty overených a schválených postupov pri zváraní bežných ocelí, ocelí vyšších pevností a pre robotizované pracoviská podľa noriem STN EN ISO 15614-1, EN 10 025-6, DIN EN 10 137-2 a je držiteľom osvedčení o schválení postupu zvárania pre robotizované pracoviská EX-V6L a AX-V4L.

Cieľom spoločnosti pre r. 2013 bolo navrhnuť a zaviesť do praxe hodnotenia zamestnancov na výrobo-technickom úseku na základe záverov STN EN ISO 3834 a kvality prevedenej práce. Séria noriem ISO 3834 poskytuje návod na vybudovanie a udržiavanie fungujúceho systému manažérstva kvality tavného zvárania kovových materiálov, predstavuje nástroj na používanie normy ISO 9001 pre procesy zvárania, dôraz je kladený na kvalifikáciu pracovníkov, používané zariadenia, postupy a záznamy zvárania.

Okrem toho evidujeme certifikáty DIN EN 729-2, EN 287-1, EN ISO 14731, Certifikát pre leteckú projekciu a výrobu, WPQR pre materiál S690QL, Certifikát TC VT-2 s PED.

Spoločnosť Tomark je držiteľom certifikátov domácich i zahraničných leteckých inštitúcií, ktoré oprávňujú projektovať a vyrábať lietadlo Viper SD-4. Má tiež povolenie leteckého úradu SR vykonávať vývoj lietadla Viper SD-4 a všetkých jeho variantov. V roku 2013 obhájila spoločnosť Tomark osvedčenie ako výrobná organizácia oprávnená na výrobu výrobkov, častí a zariadení svojho lietadla. Svoj produkt má zaregistrované oprávnenia k výrobe, opravám, dovozu UL lietadla v Českej republike, v Nemecku, vo Francúzsku, v Portugalsku a v USA. V roku 2013 nadviazala spoluprácu so zástupcami zo Švajčiarska, táto by sa mala úspešne rozvíjať v nasledujúcom období.

Spoločnosť si uvedomuje svoju zodpovednosť voči životnému prostrediu. Vo výrobných prevádzkach je zavedený systém riadenia odpadov, ich triedenie a likvidácia. Poradenstvo v oblasti životného prostredia pre nás dlhodobo vykonáva spoločnosť EKOVID.

Systém manažérstva kvality platí pre všetky organizačné jednotky spoločnosti. Opakovanými školeniami a pravidelnými internými auditmi sa zvyšuje povedomie jednotlivých zamestnancov ku QMS.

2. Ľudské zdroje

2.1. Počet a štruktúra zamestnancov

Po útlme v predchádzajúcich rokoch vzrástol evidenčný stav k 31. 12. 2013 na 210 zamestnancov.

Štruktúra zamestnancov bola nasledovná:

- robotníci 115 osôb
- technicko- hospodárski zamestnanci 95 osôb

Spoločnosť neustále investuje do vzdelávania svojich zamestnancov a to zvyšovaním ich odborných vedomostí, potrebných pre jednotlivé pozície.

Vzhľadom k svojmu programu a náročným požiadavkám zákazníkov zamestnáva firma Tomark zvracích inžinierov a kontrolórov zvracania – špecialistov s medzinárodne platnými certifikátmi EWE, EWT, IWS.

2.2. Vzdelávanie a sociálna starostlivosť o zamestnancov

Spoločnosť zabezpečuje vzdelávanie zamestnancov na základe svojich potrieb a v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov, ale aj prostredníctvom špecializovaných vzdelávacích inštitúcií zameraných na ďalšie vzdelávanie zamestnancov .

Jedným z popredných záujmov spoločnosti je stabilizácia zamestnancov, a to motivačnými stimulmi aj v rámci odmeňovania, ako aj plnením sociálneho programu. Spoločnosť tvorila sociálny fond, ktorého zdroje boli použité v rámci realizácie sociálnej politiky na stravovanie a regeneráciu pracovnej sily – kultúrne a športové podujatia. Spoločnosť zamestnáva aj zdravotne postihnutých ľudí, umožňuje evidovaným nezamestnaným absolventom stredných a vysokých škôl vykonávať absolventskú prax a získať tak odborné zručnosti a praktické skúsenosti.

Záverom je možné konštatovať, že kvalifikovaný personál spoločnosti je zárukou ako sa správne, rýchlo a úspešne orientovať v podnikateľskom prostredí a dosahovať stanovené ciele.

2.3. Bezpečnosť a ochrana zdravia zamestnancov

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci tvorí neoddeliteľnú súčasť riadenia výrobného procesu. Spoločnosť preto zabezpečuje periodické školenia podľa profesií a potrieb spoločnosti. Spoločnosť vykonáva periodické školenie všetkých svojich pracovníkov a školí o BOZP novoprijatých zamestnancov.

Pracovníci na rizikových pracoviskách v priebehu roka sa pravidelne zúčastňujú preventívnych zdravotných prehliadok za účelom zamedzenia poškodenia zdravia, resp. skorého diagnostikovania začínajúcich chorôb, ktoré by ohrozili zdravý priebeh pracovného procesu u pracovníkov.

V rámci starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci spoločnosť náležite vybavuje svojich zamestnancov osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami v závislosti od pracovnej pozície.

3. Správa o činnosti spoločnosti za rok 2013

3.1 Hlavná výrobná činnosť (strojárka výroba)

Výrobná činnosť je riadená výrobným plánom, ktorý vychádza z obchodného plánu. Vo výrobnej oblasti si naďalej v decembri 2013 zachovala prioritné postavenie výroba pre Fahrzeugwerk Bernard Krone GmbH s 85,56 % podielom obratu, pre Maschinenfabrik Bernard Krone GmbH s 8,68 % podielom obratu. Na úrovni predchádzajúceho obdobia sa nachádzajú ďalší odberatelia Regulus-Technik s 2,83 % a SteelTech s 1,31 % podielom obratu. Ostatná výroba pre zahraničie a domáci trh tvorili 1,21 % obratu spoločnosti.

Plán pre rok 2013 a tiež aj december 2013 počítal s výrobou pre našich odberateľov, f. Allgaier a Manitowoc, ktoré však neboli v mesiaci december realizované. Pre f. Manitowoc z dôvodu ukončenia spolupráce v predchádzajúcom období a f. Allgaier z dôvodu nezadania požiadavky na dodávku výrobkov v uvedenom období.

Zákazky pre malých odberateľov sú realizované v závislosti od strojného vybavenia a voľných kapacít výroby.

Prehľad - strojárka výroba				
Odberateľ	12/2013 - 11/2013	Podiel v %	12/2013	Podiel v %
Allgaier	220 791 €	1,10%	0 €	0,00%
Fahrzeugwerk Bernard Krone	16 995 754 €	84,46%	1 132 200 €	85,56%
Maschinenfabrik Bernard Krone	1 401 034 €	6,96%	114 833 €	8,68%
Manitowoc	482 289 €	2,40%	0 €	0,00%
Ostatná výroba	211 060 €	1,05%	16 038 €	1,21%
Regulus Technik	490 622 €	2,44%	37 478 €	2,83%
SteelTech	241 670 €	1,20%	17 353 €	1,31%
Strojárska výroba - služby	78 945 €	0,39%	5 430 €	0,41%
Spolu za obdobie:	20 122 165,00 €	100,00%	1 323 333,00 €	100,00%

3.2 Stredisko AERO

Vytýčené úlohy tohto strediska na rok 2013 boli stavané na rozvoji výroby UL lietadiel a výsledkoch predchádzajúcich rokov. Už v roku 2008 spoločnosť úspešne obhájila audit vykonaný Leteckým úradom SR a splnila požiadavky pre spôsobilosť na projektovanie a vývoj lietadiel, lietadlových častí, leteckých motorov, vrtúľ, častí výstroja lietadiel a pozemných leteckých zariadení.

Boli to základy, na ktorých mohla spoločnosť postaviť objektivizovaný plán výroby - dve lietadlá mesačne. Tento cieľ sa nepodarilo naplniť v plnej miere, nakoľko nástup celosvetovej hospodárskej krízy výraznou mierou ovplyvnil pôvodné zámery. V dôsledku prijatých

protikrízových opatrení vedenie spoločnosti vykonalo operatívne zásahy do pôvodných zámerov a výrobu zredukovalo.

Ďalším faktorom bola prebiehajúca certifikácia na cieľových trhoch a neustála inovácia lietadla a s ňou súvisiace zmeny. V prvej polovici roka 2009 spoločnosť získala typový certifikát vydaný LÚ SR. Zároveň v tomto období bolo hlavnou prioritou získanie certifikátu vo Francúzsku; aj táto úloha bola v tomto období splnená a lietadlo v tejto krajine bolo certifikované. Odborný tím pracoval aj na certifikácii lietadla v Českej republike, koncom roka boli vykonané pevnostné skúšky lietadla na základe pevnostných výpočtov pod dohľadom LAA ČR.

V roku 2010 prebehol certifikačný proces pod LAA ČR a to spracovaním a odovzdaním protokolov z pevnostných skúšok podľa predpisov UL-2 a LTF UL, ďalej sa pokračovalo na vykonávaní letových skúšok a flutterových skúšok. Viper SD-4 zvládol náročný test pružnosti aeroelastických letových skúšok – odolnosť voči flutterovým javom.

Zároveň v mesiaci 07/2010 bolo úspešne certifikované lietadlo v USA v kategórii LSA. V súvislosti s certifikáciou lietadla v jednotlivých krajinách bol uskutočnený v mesiaci 9/2010 predaj lietadla do Portugalska a jeho následné úspešné prihlásenie v Portugalsku. Napriek nepriaznivému vývoju predaja na cieľových trhoch sa firme podarilo v roku 2010 odpredať 5 kusov ULL lietadiel.

V roku 2011 spoločnosť nadviazala spoluprácu s firmou Helipark GmbH Hörselberg-Hainich (DE), ktorá pokračovala aj v uplynulom období a to zákazkovou výrobou na 38 ks lietadiel Viper SD-4, Viper SD-4 Kit. To sa odrazilo na výsledkoch za rok 2013, kde sme zaznamenali nárast tržieb o 10,12 %. Spoločnosť sa podieľa na vývoji nového typu helikoptér, chce preraziť na svetový trh aj v tejto oblasti.

Od roku 2007 spoločnosť Tomark každoročne vystavuje svoj produkt Viper SD-4 na výstave Aero Friedrichshafen, okrem toho sa pravidelne zúčastňuje ďalších výstav organizovaných v zahraničí: AeroExpo Příbram (CZ), ULM Blois (FR), lietadlo mali možnosť vidieť aj účastníci EAA Air Venture Oshkosh 2011 (USA) a Cannes Mendelieu 2011 (FR).

V decembri 2013 spoločnosť plánovala vyviezť ešte minimálne 6 ks lietadiel Viper SD-4 do Číny, ale tento obchod sa žiaľ zo strany odberateľa nezrealizoval. Spoločnosť neustále rozvíja sieť obchodných zástupcov a zákazníkov aj v krajinách mimo EÚ.

Viper SD-4: priestranná kabína, moderný a ergonomický interiér s atraktívnym dizajnom, doplnený špičkovou avionikou... aj v takomto prevedení:

3.3 Ekonomicko-obchodné činnosti

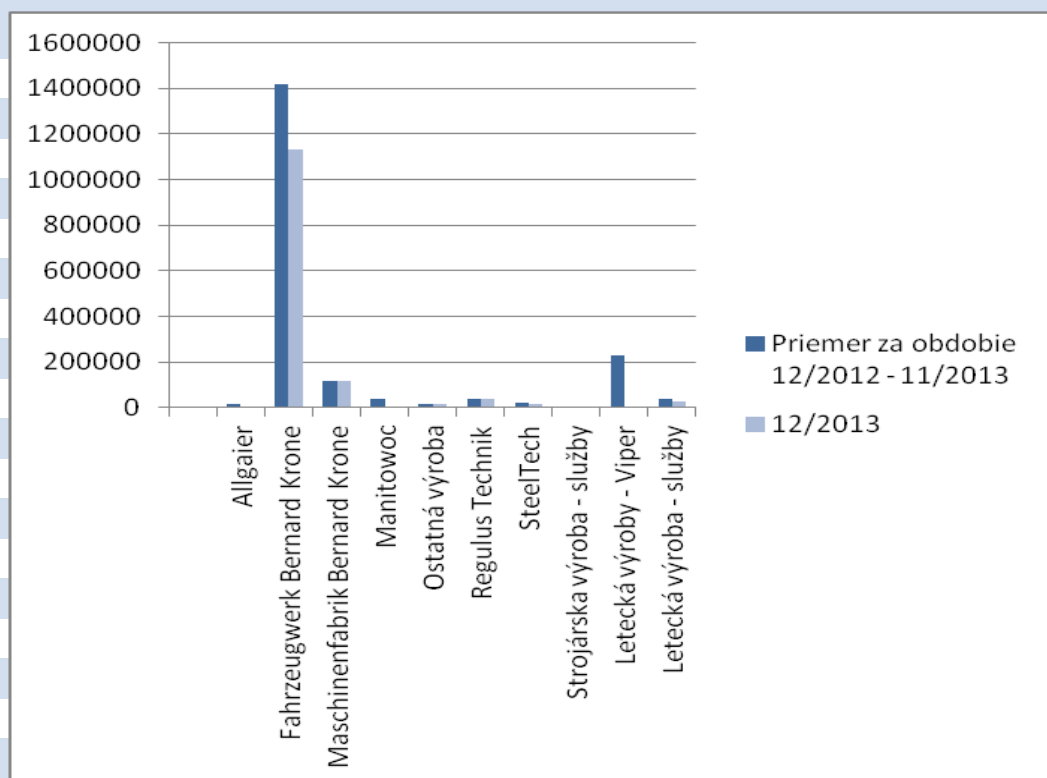
V decembri 2013 sa dopyt našich odberateľov po strojárskych výrobkoch udržiaval zhruba na úrovni predchádzajúceho obdobia.

Tržby v roku 2013 dosiahli nárast o 14,32 % oproti roku 2012. Spoločnosť udržala svoju pozíciu na trhu na dodávku kvalitných výrobkov.

Prehľad - TOMARK s.r.o.				
Odberateľ	12. 2012 – 11. 2013	Podiel v %	12. 2013	Podiel v %
Allgaier	220 791 €	0,95%	0 €	0,00%
Fahrzeugwerk Bernard Krone	16 995 754 €	72,91%	1 132 200 €	83,95%
Maschinenfabrik Bernard Krone	1 401 034 €	6,01%	114 833 €	8,51%
Manitowoc	482 289 €	2,07%	0 €	0,00%
Ostatná výroba	211 060 €	0,91%	16 038 €	1,19%
Regulus Technik	490 622 €	2,10%	37 478 €	2,78%
SteelTech	241 670 €	1,04%	17 353 €	1,29%
Strojárska výroba - služby	78 945 €	0,34%	5 430 €	0,40%
Letecká výroby - Viper	2 755 728 €	11,82%	310 €	0,02%
Letecká výroba - služby	432 132 €	1,85%	25 018 €	1,86%
Spolu za obdobie:	23 310 025 €	100,00%	1 348 661 €	100,00%

V decembri 2013 boli výrobné objednávky za celú spoločnosť plnené podľa požiadaviek zákazníkov na úrovni 1 318 213,- €, čo je oproti priemeru za predchádzajúci hospodársky rok 2012/2013 menej o 581 700,- EUR, a to z dôvodu sviatkov a čerpania celozávodnej dovolenky.

	Priemer za obdobie 12/2012 - 11/2013	12/2013
Allgaier	18 399 €	0 €
Fahrzeugwerk Bernard Krone	1 416 313 €	1 132 200 €
Maschinenfabrik Bernard Krone	116 753 €	114 833 €
Manitowoc	40 191 €	0 €
Ostatná výroba	17 588 €	16 038 €
Regulus Technik	40 885 €	37 478 €
SteelTech	20 139 €	17 353 €
Strojárska výroba - služby	6 579 €	5 430 €
Letecká výroby - Viper	229 644 €	310 €
Letecká výroba - služby	36 011 €	25 018 €
Spolu za obdobie:	1 942 502 €	1 348 661 €

Odbyt výrobkov je realizovaný v rozhodujúcej miere na zahraničných trhoch. Medzi významných dlhoročných odberateľov patrí:

Bernard Krone GmbH (Nemecko) – výroba podzostáv na návesy pre automobilový priemysel, výroba dielcov a podzostáv pre poľnohospodársku techniku na lisovanie krmovín a druhotných produktov

SteelTech – výroba vzduchových nádrží

Allgaier Process Technology GmbH (Nemecko) – výroba podstavcov, vibračných striasačov
Medzi významného tuzemského odberateľa patrí firma Regulus Technik s.r.o., pre ktorú vyrábame akumuláčnÉ tlakovÉ nádrže (výmenníky tepla) a nádrží pre solárne systÉmy; vieme promptne zareagovať aj pri kusovej výrobe špecifických nádrží.

Široké spektrum výrobných technológií umožňuje realizovať aj drobnú zákazkovú výrobu pre tuzemských zákazníkov podľa ich vlastnej výkresovej dokumentácie – t.j. ostatná strojárská výroba (delenie materiálu, zváranie, obrábanie a pod.).

Ekonomicko - obchodný úsek je koncipovaný tak, aby zvládol náročné úlohy vyplývajúce zo zámeru spoločnosti zvyšovať produkciu pri maximálnom využití strojnotechnologického parku s cieľom dosiahnutia čo najvyššieho zisku.

Spoločnosť pomocou podnikového informačného systému IFS zabezpečuje operatívne riadenie výroby, či zabezpečovanie materiálu potrebného pre výrobu, aby sa minimalizovali následky jeho výpadku.

Pre efektívnu kontrolu ekonomických výsledkov spoločnosť využíva softvérový produkt Manažérsky informačný systém a Business intelligence pre podporu procesov rozhodovania a plánovania v rôznych oblastiach podnikového manažmentu.

Spoločnosť TOMARK, s.r.o. podporuje podujatia s akademickým, kultúrnym, športovým či sociálnym charakterom, organizované či už v domácom regióne, ale aj rôzne akcie s celoslovenským i zahraničným pôsobením.

V spolupráci so strednými a vysokými školami technického a leteckého zamerania umožňuje študentom vykonávať odbornú prax pod vedením skúsených odborníkov z jednotlivých úsekov a čiastočne ich zapájať do riešenia technických problémov. Spolupodieľajú sa tak na výskume, vývoji a tí najlepší majú možnosť zamestnať sa v spoločnosti po absolvovaní svojho štúdia. Každoročne majú možnosť študenti SPŠ strojárkej v Prešove absolvovať týždennú prax v tejto spoločnosti.

Študenti Technickej univerzity v Košiciach sa majú možnosť pod vedením skúsených inžinierov zvárania a držiteľov medzinárodných certifikátov písať svoje bakalárske a inžinierske či dizertačné práce.

Sponzorskými darmi sa snaží spoločnosť podporiť činnosť kultúrnych inštitúcií, tradičné folklórne súbory, ako aj spoločenské akcie. Podporuje aktivity v oblasti športu (hádzaná, futbal, atletika, motoristické podujatia) ako aj činnosť leteckých združení a aeroklubov.

V snahe podporiť dobrú myšlienku sa rôznymi formami podieľa na pomoci rôznym občianskym združeniam, dobrovoľných a charitatívnym organizáciám.

Ocenenia:

Spoločnosť Tomark, s.r.o. bol v r. 2012 na veľtrhu v Nitre za svoj produkt Viper SD-4 ocenený ako „Strojársky výrobok roka 2011“. Svoju pozíciu na trhu si chce naďalej posilňovať a to vývojom a výrobou ďalšieho typu lietadiel – helikoptér.

Tomark, s.r.o. je členom Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory, člen Zväzu strojárkeho priemyslu Slovenskej republiky a členom Združenia pre riadenie a rozvoj ľudských zdrojov

4. Hospodárske výsledky

4.1 Vývoj výnosov, nákladov a výsledkov hospodárenia

	<u>12/2012 – 11/2013 (EUR)</u>	<u>12/2013 (EUR)</u>
výnosy celkom	24 713 875	1 447 458
náklady celkom	23 683 013	1 720 198
HV pred zdanením	1 030 862	-272 740

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT

Text	Skutočnosť v účtovnom období v EUR	
	k 30. 11. 2013	k 31. 12. 2013
Tržby z predaja tovaru	0	0
Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	0	0
Obchodná marža	0	0
Výroba	23 440 421	1 404 085
Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	23 310 025	1 348 661
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob vlastnej výroby	130 396	55 424
Aktivácia	0	0
Výrobná spotreba	18 176 036	1 275 544
Pridaná hodnota	5 264 385	128 541
Osobné náklady	2 860 818	277 066
Dane a poplatky	79 490	6 164
Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 095 378	97 903
Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	1 149 281	33 987
Zostatková cena predaného dlh. majetku a materiálu	1 134 778	33 907
Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam	28 752	0
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	86 185	3 440
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	104 821	9 706
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	1 195 814	-258 778
Tržby z predaja cenných papierov a podielov	0	0
Predané cenné papiere a podiely	0	0
Výnosy z dlhodobého finančného majetku	24 375	4 264
Výnosy z krátkodobého finančného majetku	0	0
Náklady na krátkodobý finančný majetok	0	0
Výnosy z precenenia cenných papierov	0	0
Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k fin. majetku	0	0
Výnosové úroky	13 237	1 605
Nákladové úroky	183 749	18 321
Kurzové zisky	376	77
Kurzové straty	1 873	68
Ostatné výnosy z finančnej činnosti	0	0
Ostatné náklady na finančnú činnosť	17 318	1 519

Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-164 952	-13 962
Daň z príjmov z bežnej činnosti	274 029	-61 788
Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení	756 833	-210 952
Mimoriadne výnosy	0	0
Mimoriadne náklady	0	0
Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti	0	0
Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti	0	0
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ÚČTOVNÉ OBDOBIE PRED ZDANENÍM	1 030 862	-272 740
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ÚČTOVNÉ OBDOBIE PO ZDANENÍ	756 833	-210 952

Ekonomické výsledky spoločnosti v mesiaci december 2013 boli ovplyvnené prechodom účtovného obdobia z hospodárskeho roka na kalendárny rok, kedy mesiac december 2013 bol s samostatným účtovným obdobím. Výroba v tomto mesiaci bola realizovaná len cca 2 týždne z dôvodu celozávodnej dovolenky.

4.2 Vývoj majetkovej štruktúry

SÚVAHA

Text	V účtovnom období v EUR	
	k 30.11.2013	k 31.12.2013
SPOLU AKTÍVA	18 413 882	17 371 212
Neobežný majetok	8 714 066	8 621 178
Dlhodobý nehmotný majetok	166 386	164 200
Dlhodobý hmotný majetok	7 496 930	7 401 964
Dlhodobý finančný majetok	1 050 750	1 055 014
Obežný majetok	9 641 843	8 713 759
Zásoby	3 099 786	3 077 380
Dlhodobé pohľadávky	0	0
Krátkodobé pohľadávky	3 651 062	2 776 142
Finančné účty	2 890 995	2 860 237
Časové rozlíšenie	57 973	36 275
Náklady budúcich období	34 946	34 845
Príjmy budúcich období	23 027	1 430
SPOLU PASÍVA	18 413 882	17 371 212
Vlastné imanie	5 093 365	4 882 413
Základné imanie	33 194	33 194
Kapitálové fondy	0	0
Fondy zo zisku	5 296	5 296
Hospodársky výsledok minulých rokov	4 298 042	5 054 875
Hospodársky výsledok bežného účt. obdobia	756 833	-210 952
Závazky	12 721 456	11 894 089
Rezervy	160 334	189 565
Dlhodobé záväzky	2 843 235	2 732 298
Krátkodobé záväzky	8 268 987	7 773 343
Bankové úvery a finančné výpomoci	1 448 900	1 198 883
Časové rozlíšenie	599 061	594 710
Výnosy a výdavky budúcich období	599 061	594 710

Podiel neobežného majetku činil k 30. 11. 2013 47,32 %, k 31. 12. 2013 49,63 %. Na celkovom poklese tohto majetku sa prejavilo obmedzenie investičných výdajov a vplyv amortizácie.

Podiel obežného majetku činil k 30. 11. 2013 52,36 %, k 31. 12. 2013 50,16%. Celkový pokles tohto majetku ovplyvnil hlavne pokles krátkodobých pohľadávok.

Vývoj štruktúry dlhodobého majetku

Text	k 30. 11. 2013		k 31. 12. 2013	
	v EUR	v %	v EUR	v %
Dlhodobý nehmotný majetok	149 306	100	147 120	100
Software	149 306	100	147 120	100
Dlhodobý hmotný majetok	7 496 930	100	7 401 964	100
Pozemky	355 348	4,74	355 348	4,80
Stavby	3 161 140	42,16	3 148 529	42,54
Samostatné hnuiteľné veci a súbory hnut. vecí	3 932 629	52,46	3 850 274	52,01
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	0	0	0	0
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	47 813	0,64	47 813	0,65
Poskytnuté preddavky na dlhodobý hm. majetok	0	0	0	0

Spoločnosť svoju činnosť realizuje vo vlastných výrobných halách, administratívnej budove a drobných stavbách. Rekonštrukciou a technickým zhodnotením výrobných objektov a administratívnej budovy sa docielili parametre, ktoré sú potrebné vo výrobných fázach k dosiahnutiu stanovených výsledkov a zabezpečia úsporu energií vo vykurovacej sezóne. Spoločnosť rozšírila aj v r. 2013 svoj majetok a to zakúpením ďalších pozemkov a rozšírením svojich priestorov v stredisku na Strojníckej 11 v Prešove. Spoločnosť sa snaží eliminovať prípadne škody z titulu krádeží nainštalovaním kamerového systému vo svojich priestoroch, oplatením vlastných priestorov a živelných pohrôm alebo inej ujmy na majetku poistením.

Výrobné kapacity sú dostatočne zabezpečené vďaka vysokým investíciám do nákupu a vybavenia strojového parku v minulých rokoch. V roku 2013 sa zakúpili ďalšie nové stroje Laser Trumpf CNC TC L3030, Laser CNC kombinovaný TruMatic 7000, v stredisku Aero medzi najväčšie investície v uplynulom období patrí striekacia a sušiacia kabína SAIMA, výtah Lean Lift. Prechodné nedostatky v kapacitách spoločnosť rieši externými kooperáciami.

4.3 Finančná situácia spoločnosti

Finančná situácia spoločnosti v roku 2013 je odrazom celkových výsledkov hospodárenia. V dôsledku nárastu ukazovateľov výkonnosti, vzrástli aj ukazovatele aktivity a rentability. Podstatne sa zvýšili parametre finančnej stability. V oblasti zdrojov krytia majetku vzrástli hodnoty vlastného kapitálu.

Spoločnosť investovala pomerne veľký objem finančných prostriedkov do rekonštrukcie výrobných priestorov a nákupu novej technológie, čím sleduje vytvorenie dobrej základne pre ďalší rozvoj a rozšírenie podnikateľských aktivít. Návratnosť vložených finančných prostriedkov však predstavuje dlhú dobu a isté riziko. Spoločnosť nedisponuje voľným prevádzkovým kapitálom a pre stabilizovanie finančnej situácie spoločnosti využíva cudzie zdroje vo forme úverov, leasingov.

Doba obratu zásob je priaznivá vzhľadom na charakter výroby. Taktiež je priaznivá situácia v dobe obratu pohľadávok, kde od najdôležitejšieho odberateľa má potvrdenú 12 dňovú splatnosť faktúr odo dňa vykládky tovaru na určenom mieste. V oblasti splácania záväzkov aj naďalej pretrváva klesajúci trend doby splatnosti dodávateľských faktúr. Vzhľadom na súčasný ekonomický vývoj možno čakať v budúcnosti vzostupný rast cien materiálov a energie, preto spoločnosť musí zamerať svoje úsporné opatrenia na dodržiavanie noriem spotreby materiálu a sprísnenie hospodárnosti nielen prevádzkovej, finančnej, ale aj

v ostatnej činnosti spoločnosti. V nemalej miere musí nevyhnutne zamerať svoju pozornosť na oblasť kalkulácií a cenotvorby.

5. Návrh na vysporiadanie straty k 31.12.2013.

Valné zhromaždenie spoločnosti TOMARK,s.r.o. dosiaľ nerozhodlo o vysporiadaní straty k 31.12.2013.

6. Zámery spoločnosti na budúce obdobie

Z odvetvového hľadiska vedenie spoločnosti predpokladá, že podstatnú časť výroby bude realizovať pre automobilový priemysel. Okrem návesov rozširuje sortiment o výrobu rôznych druhov prídavných zariadení na rám, o výrobu ďalších častí pre poľnohospodárske stroje. Napriek tomu spoločnosť plánuje rozšíriť sortiment výroby, aby nebola závislá len na jednom odberateľovi a hľadá tak neustále oblasti výroby, ktoré nie sú na sebe priamo závislé. Zvlášť v období po ukončení výroby pre firmu MANITOWOC výrobcu žeriavov, a útlme výroby pre firmu ALLGAIER GmbH, výrobcu podstavcov a cylindrov na triediace stroje. V ďalšom období predpokladá spoločnosť udržať sa minimálne na úrovni predchádzajúceho obdobia.

Novým impulzom pre ďalšie zviditeľnenie spoločnosti na svetových trhoch je aj ukončenie vývojovej časti a výroba overovacej série 3 kusov helikoptér a udelenie trvalého osvedčenia letovej spôsobilosti a získanie certifikátov pre projekčnú a výrobnú činnosť.

Prosperitu spoločnosti zabezpečuje aj odbornosť a skúsenosť manažmentu, technických a výrobných pracovníkov, ktorým sa spoločnosť snaží vytvoriť vhodné pracovné podmienky na rozvoj tvorivej iniciatívy.

Spoločnosť podriadi kvalitnej výrobe všetko svoje úsilie v záujme budovania nových a udržania si doterajších obchodných kontaktov. Prioritou v budúcom období bude aj naďalej pokračovanie a rozvíjanie spolupráce so zahraničnými odberateľmi.

Naplnenie svojich podnikateľských zámerov spoločnosť stavia na racionálnom využití vlastných rezerv, budovaní systému manažérstva kvality v súlade s požiadavkami normy ISO 9001:2009 cez nápravné opatrenia, samokontrolu kvality práce a znižovaní neefektívne vynaložených nákladov.

Ing. Daniel Tomko